

8 בפברואר 2018

לכבוד	לכבוד
חברי ועדת חוקה, חוק ומשפט	ח"כ ניסן סלומינסקי
הכנסת	יו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט
<u>ירושלים</u>	הכנסת
	<u>ירושלים</u>

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – המצאה, חיפוש ותפיסה), התשע"ד-2014

1. לקראת הדיון בוועדת חוקה בעניין הצעת החוק שבנדון הקבוע ליום 12.2.2018, הרינו להציג את **עמדתנו העקרונית** בעניין הצעת החוק. עמדותינו המפורטות לגבי הסעיפים השונים יישלחו בהתאם להתקדמות הוועדה בדיון בהצעת החוק.
 2. אנו מברכים על עצם הניסיון הנעשה בהצעת החוק לקבוע הוראות מפורטות להסדרת סוגיית החיפוש, ההמצאה והתפיסה במדינת ישראל. דווקא לאור פוטנציאל הפגיעה בזכויות האדם, הטמון בסמכויות אלה, קיימת חשיבות רבה להאחדתן וקביעתן בדבר חקיקה קוהרנטית ומסודרת. עיון בהצעה מעלה, כי נעשה בו ניסיון רציני להתמודד עם הזכויות והאינטרסים המתנגשים ולהימנע מפגיעה בלתי מידתית בזכויות הפרט.
 3. יחד עם זאת אנו סבורים, כי חלק מההסדרים הקבועים בהצעה הנם פסולים ובלתי חוקתיים בבסיסם. כמו כן, רבים מההסדרים המפורטים בהצעת החוק רחבים מדי, ואינם כוללים את המגבלות הדרושות כדי למנוע ניצול לרעה ופגיעה קשה מדי בזכות האזרח לפרטיות. בין הנושאים שמטרידים אותנו באופן מיוחד:
- א. **חיפוש סמוי בבית**: מדובר בהסדר פוגעני במיוחד ובלתי חוקתי, הנוטל מהאדם כל אפשרות להתגונן מפני פגיעה בלתי מוצדקת בזכויותיו, והמונע מהציבור יכולת מינימאלית לקיים ביקורת אפקטיבית על אופן הפעלת הסמכות.
 - ב. **חיפוש על יסוד חשדות לעבירות "עתידיות"**: כרסום בעקרון היסוד לפיו סמכויות אכיפה מופעלות רק נגד מי שכבר ביצע עבירה או התחיל בביצוע שלה. ביצוע חיפוש בבית או על הגוף על סמך ניבוי התנהגות עתידית פוגע יתר על המידה בזכות לפרטיות ופותח פתח לשימוש מפלה (פרופיילינג).
 - ג. **חיפוש על גופו של אדם שאינו חשוד**: הצעת החוק מעניקה סמכות רחבה וגורפת לביצוע חיפוש על הגוף של אדם שאינו חשוד בביצוע עבירה כלשהי. הדבר עלול לאפשר חיפוש על הגוף של קורבנות עבירה אף במקרים של עבירות מין, בניגוד לרצונן. בנוסף, הסעיף מאפשר לחפש על גופו של מי שאינו חשוד כדי לבדוק "קשר אפשרי של אותו אדם לעבירה". סעיף זה עוקף את חוק המימוש ומרחיב הרבה יותר את האפשרות לבצע חיפוש באנשים רבים ללא שום חשד. קונקרטי נגדם.

ד. הרחבה משמעותית של האפשרות לפגוע בחיסיון בעלי מקצוע (עיתונאים, רופאים, פסיכולוגים, עו"ד וכו')

ה. חיפוש בחומר מחשב: הצעת החוק כוללת הסדרים רחבים ומרחיקי לכת שמאפשרים חדירה וחיפוש בחומר מחשב תוך פגיעה קיצונית בפרטיותו של אדם ועקיפה של ההסדרים החוקיים החלים בחוק האזנות סתר. דווקא בשל ההתפתחויות הטכנולוגיות ההופכות את היקף החומר הנאגר במחשבים, בטלפונים ובאמצעים אחרים לאדיר ממדים, נדרשת הקפדה יתרה על ההסדרים המאפשרים חיפוש מסוג זה.

ו. העדרו של כלל הפוסל ראיות שהושגו בניגוד להוראות החוק, שיבטיח שהאיזונים וההגבלות שייקבעו בחוק לא יישארו על הנייר בלבד.

בכבוד רב ובברכה,

אן סוצ'יו, עו"ד

דבי גילד-חיו, עו"ד

מנהלת תחום זכויות בהליך פלילי

מקדמת מדיניות וחקיקה